

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa P. S.A. z siedzibą w K.

przeciwko J. B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej J. B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 27 września 2023 r., I AGa 141/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

[PG]

UZASADNIENIE

Pozwem z 11 lutego 2015 r. skierowanym przeciwko J. B. prowadzącemu działalność gospodarczą w postaci P. w N. strona powodowa P. spółka akcyjna (nazwa wynikająca z danych z KRS – k. 1304, dział I rubryka 1 poz. 3) z siedzibą w K. (dane z KRS odnośnie siedziby k. 1305, rubryka 2 poz. 2) wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 1.337.460,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi z tytułu opóźnienia liczonymi od kwoty 1.232.460 zł od 11 września 2014 r. do dnia zapłaty; od kwoty 105.000 zł od 20 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Dochodzona pozwem kwota obejmowała zwrot wynagrodzenia, w kwocie

1.232.460 zł, uiszczanego przez stronę powodową na rzecz pozwanego na podstawie zawartej 12 sierpnia 2011 r. umowy o prace projektowe, w związku z odstąpieniem od tej umowy przez powodową Spółkę, z uwagi na stwierdzone wady dokumentacji projektowej, których pozwany nie usunął w wyznaczonym terminie oraz karę umowną, w wysokości 105.000 zł z tytułu odstąpienia od zawartej umowy z winy pozwanego. Jak wskazała strona powodowa 12 sierpnia 2011 r. strony zawarły umowę, na podstawie której pozwany zobowiązał się do wykonania kompleksowej dokumentacji projektowej niezbędnej do realizacji inwestycji pt. „Budowa zakładu produkcyjnego - Młyna z budynkiem biurowym, zapleczem technicznym, układem drogowym z naziemnymi miejscami postojowymi, małą architekturą, kompletną infrastrukturą techniczną , wraz z projektami doprowadzenia mediów, wjazdami, oraz dokumentacją dotyczącą odwodnienia terenu na działce nr [...] obręb P. jednostka ewidencyjna P. w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w N.”. Zamiarem strony powodowej było uzyskanie dokumentacji projektowej, która umożliwiałaby jej zawarcie z wykonawcą inwestycji umowy o wykonanie obiektu za wynagrodzenie ryczałtowe. W związku ze stwierdzonymi przez powódkę licznymi wadami i brakami dokumentacji projektowej, które ujawniły się w związku z prowadzonymi postępowaniami przetargowymi na wybór wykonawcy powyższej inwestycji, jak również z uwagi na brak usunięcia stwierdzonych wad przez powoda w wyznaczonym terminie, powódka pismem z 31 lipca 2014 r. odstąpiła od zawartej umowy i zażądała zwrotu dotychczas zapłaconego pozwanemu wynagrodzenia w kwocie 1.232.460 zł brutto. Wobec odstąpienia w ramach rękojmi od umowy powódka dochodziła także zwrotu zapłaconego wynagrodzenia - 1.232.460 zł, oraz zapłaty kary umownej w kwocie 105.000 zł naliczonej za odstąpienie od umowy z winy pozwanego.

W wyniku rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z 31 marca 2022 r., w szczególności, I. zasądził od pozwanego J. B. na rzecz strony powodowej P. spółki akcyjnej w K. kwotę 427.000,00 zł wraz z odsetkami liczonymi: od kwoty 322.000,00 zł od 11 września 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych i od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie; od kwoty 105.000,00 zł od 20 listopada 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych i od 1 stycznia 2016 r. do dnia

zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie; II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Od wyroku Sądu I instancji z 31 marca 2022 r. apelacje wniosły obie strony.

Strona powodowa zaskarżyła powyższe orzeczenie w części, tj. w zakresie pkt.: II i III, podnosząc wyszczególnione w treści apelacji zarzuty odnośnie do naruszenia przepisów postępowania: art. 233 § 1 k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego: art. 379 § 2 k.c. oraz art. 565 w zw. z art. 638 k.c. We wnioskach domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dodatkowo kwoty 910.460 zł wraz z odsetkami liczonymi od 11 września 2014 r., ewentualnie, uchylenia zaskarżonego wyroku w zakresie pkt. II i III oraz przekazania sprawy Sądowi I instancji.

Pozwany apelacją zaskarżył powyższy wyrok w części, tj.: w zakresie pkt.: I oraz II podnosząc wyszczególnione w treści apelacji zarzuty odnośnie do naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 55 ust. 4, w zw. z art. 1 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych; art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 104 k.c.; art. 110 k.c. i § 8 ust. 2 przedmiotowej umowy z 12 sierpnia 2011 r., a w konsekwencji naruszenie art. 558 § 1 k.c.; art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 494 k.c.; art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 568 § 1 k.c.; art. 563 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 355 § 2 k.c.; art. 637 § 2 k.c.; § 9 ust. 1 lit. a przedmiotowej umowy z 12 sierpnia 2011 r. We wnioskach domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa, ewentualnie uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację każda ze stron wniosła o oddalenie apelacji strony przeciwnej i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie apelacja pozwanego była uzasadniona w części, natomiast brak było podstaw do jej uwzględnienia w pozostałym zakresie, a apelacji strony powodowej w całości.

W rezultacie Sąd Apelacyjny wyrokiem z 27 września 2023 r., w

szczegółności: 1. zmienił zaskarżony wyrok przez nadanie mu treści: „I. zasądza od pozwanego J. B. na rzecz strony powodowej P. S.A. kwotę 374.500 zł (trzysta siedemdziesiąt cztery tysiące pięćset złotych) wraz z odsetkami liczonymi: od kwoty 322.000 zł od 11 września 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych i od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie; od kwoty 52.500 zł od 20 listopada 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. w wysokości odsetek ustawowych i od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty w wysokości odsetek stawowych za opóźnienie; II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie; 2. oddalił apelację pozwanego w pozostałym zakresie, a apelację strony powodowej w całości.

Pozwany J. B. skargą kasacyjną zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 27 września 2023 r. w części, tj.: w zakresie pkt.: 1 oraz 3 i pkt. 2 w części, w jakim apelacja pozwanego została oddalona. Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego tzn.: art. 563 § 2 k.c. w zw. z art. 638 k.c. i art. 355 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie; art. 110 k.c. i § 8 ust. 2 umowy z 12 sierpnia 2011 r. a w konsekwencji naruszenia art. 558 § 1 k.c. poprzez bezpodstawne uznanie, że strony rozszerzyły odpowiedzialność z tytułu rękojmi uzależniając bieg terminu rękojmi od zdarzenia przyszłego i niepewnego; art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 638 k.c. i art. 568 § 1 k.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie; art. 637 § 2 k.c. w zw. z art. 638 k.c.

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania tym, że jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdyż z uwagi na naruszenie przepisów prawa materialnego wskazanych w podstawach skargi doszło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia uwzględniającego częściowo powództwo, pomimo że roszczenie z rękojmi wygasło.

We wnioskach skarżący domagał się, w szczególności, zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa, ewentualnie, uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę pozwanego powódka wniosła o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uczestnik oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do uznania skargi kasacyjnej za oczywiście zasadną w przedstawionym wyżej rozumieniu. Skarżący nie sformułował zarzutów naruszenia prawa procesowego, zaś z ustalonego przez Sądy *meriti* stanu faktycznego wynika, że strona powodowa dopełniła aktów staranności wymaganych do zachowania roszczeń z tytułu rękojmi za wady dzieła. Należy zauważyć, że Sądy obu instancji uznały za skuteczne odstąpienie od umowy jedynie w części, tj. w zakresie projektu powykonawczego (etap III za kwotę 322 000 zł netto - k. 29/2). Zakwalifikowanie - jako istotnych - wad prac projektowych nastąpiło na podstawie opinii biegłego sądowego (k. 955 i n.).

Ponadto brak uwzględnienia zgłoszonego przez skarżącego roszczenia o zwrot spełnionego świadczenia również nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej

do rozpoznania. Pozwany w podstawach kasacyjnych nie powołał się na naruszenie art. 494 § 1 zd. 1 k.c. Jakkolwiek w tej materii Sąd odwoławczy nie ustosunkował się do zarzutu apelacyjnego opartego na tym przepisie, to i tak z tej przyczyny nie może być mowy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, gdyż Sąd drugiej instancji - w ramach niniejszego procesu - nie orzekł w sentencji wyroku o roszczeniu pozwanego o zwrot spełnionego świadczenia (w związku z odstąpieniem przez powoda od umowy) w postaci sporządzonej przez niego dokumentacji budowlanej (w części, w jakiej nastąpiło skuteczne odstąpienie od umowy), a zatem w tym zakresie i tak nie istnieje substrat zaskarżenia. Skarżący mógł wystąpić o uzupełnienie w tej kwestii wyroku Sądu drugiej instancji, a w razie upływu ustawowego terminu procesowego pozostaje mu możliwość wystąpienia z powództwem o zwrot tej dokumentacji.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

[PG]

[a.ł]

